

DET FRIE FORSKNINGSRÅD
DANISH COUNCIL FOR
INDEPENDENT RESEARCH

Årsrapport 2013

Status

457

forskningsprojekter
finansieret med

1.198

millioner kroner

Forord

Peter Munk Christiansen

Peter Munk Christiansen
Bestyrelsesformand for Det Frie Forskningsråd

*“Danmark får ingen innovative resultater skabt på lang sigt, hvis ikke vi husker, at **forudsætningen for nye opfindelser og teknologier er solid, grundlagsskabende forskning.**”*

en tid med fokus på vækst og strategiske satsninger kunne man forledes til at tro, at den fri, forskerinitierede forskning ligger lidt stille. Intet kunne være mere forkert. Vigtigheden af grundlagsskabende videnskab drevet af forskernes blik for, hvad der er interessant, anerkendes måske mere end nogensinde som forudsætningen for fremtidens velfærd og velstand. Ikke mindst den danske minister for uddannelse og forskning bakker op om den frie, forskerdrevne forskning som en vigtig vej til den viden, vi skal leve af i fremtiden.

Det Frie Forskningsråd har igen i 2013 gjort sit til, at danske forskere har fået de bedste betingelser for at skabe resultater i verdensklasse. Således har rådet investeret mere end 1 mia. kr. i videnskabelige projekter på alle trin i dansk forskning. På tærsklen til det nye år annoncerede rådet endvidere YDUN-programmet målrettet kvindelige forskere, som udmøntes i 2014 til et antal forskningsledere. Det særlige ved dette virkemiddel er, at det kun opslås én gang, og at der i kraft af dispensation fra lov om ligestilling af mænd og kvinder prioriteres kvindelige ansøgere over mandlige i tilfælde af lige kvalifikationer mellem en kvindelig og en mandlig ansøger. Forhåbningen er, at virkemidlet vil give et antal højt kvalificerede kvindelige forskere et skub på et vigtigt tidspunkt i karrieren.

Uanset om vi taler om talent- eller eliteudvikling, er excellence-kriteriet et kardinalpunkt, når rådet uddeler midler til

dansk forskning. Om man opnår bevilling hos Det Frie Forskningsråd vil alene være et spørgsmål om et projekts kvalitet og originalitet samt om forskerens internationale niveau, naturligvis set i forhold til konkurrerende ansøgninger. Til gengæld stiller vi ikke generelt krav om, at forskningen skal have et direkte anvendelses-sigte. Hvis man skal tænke langsigtet på Danmarks vegne – og det skal og ønsker Det Frie Forskningsråd – er det helt afgørende, at der investeres i projekter på forskningens front, hvor ingen endnu ved, hvad forskningen vil bringe.

Det er også i det lys, at Det Frie Forskningsråds bidrag til den fornyede danske indsats på innovationsområdet skal ses. 2013 bød på implementering af en ny, national innovationsstrategi, og en sammenlægning af Det Strategiske Forskningsråd, Rådet for Teknologi og Innovation og Højteknologifonden førte til oprettelse af Danmarks Innovationsfond. Det er imidlertid klart, at Danmark ingen innovative resultater får skabt på lang sigt, hvis ikke vi husker, at forudsætningen for nye opfindelser og teknologier er solid, grundlagsskabende forskning. Det synspunkt agter Det Frie Forskningsråd fortsat at fremføre ved enhver relevant lejlighed. Det gælder også, når rådet i 2014 skal evalueres af et internationalt ekspertpanel som følge af den politiske aftale om oprettelsen af Danmarks Innovationsfond. En evaluering vi i øvrigt hilser velkommen og ser frem til.

Hovedtal for Det Frie Forskningsråd 2013

Det Frie Forskningsråd er et uafhængigt råd, som sekretariatsbetjenes af Styrelsen for Forskning og Innovation. Rådet består af fem faglige råd og en bestyrelse.

Det Frie Forskningsråd

Styrelsen for Forskning og Innovation

Direktion

- Center for Administration og Digitalisering
- Center for Ledelse og Analyse
- Center for Videnskab og Forskningsinfrastruktur**
- Center for Globalisering
- Center for Strategisk Forskning og Vækst

DFF | Kultur og Kommunikation

Ansøgt beløb, mio. kr.	1.051
Bevilget beløb, mio. kr.	175
Succesrate	17%
Antal ansøgninger	338
Antal bevillinger	78
Succesrate	23%

DFF | Natur og Univers

Ansøgt beløb, mio. kr.	1.874
Bevilget beløb, mio. kr.	302
Succesrate	16%
Antal ansøgninger	552
Antal bevillinger	97
Succesrate	18%

DFF | Samfund og Erhverv

Ansøgt beløb, mio. kr.	741
Bevilget beløb, mio. kr.	122
Succesrate	16%
Antal ansøgninger	244
Antal bevillinger	49
Succesrate	20%

DFF | Sundhed og Sygdom

Ansøgt beløb, mio. kr.	1.453
Bevilget beløb, mio. kr.	290
Succesrate	20%
Antal ansøgninger	659
Antal bevillinger	149
Succesrate	23%

DFF | Teknologi og Produktion

Ansøgt beløb, mio. kr.	2.292
Bevilget beløb, mio. kr.	309
Succesrate	13%
Antal ansøgninger	554
Antal bevillinger	84
Succesrate	15%

Det Frie Forskningsråd I ALT

Ansøgt beløb, mio. kr.	7.409
Bevilget beløb, mio. kr.	1.198*
Succesrate	16%
Antal ansøgninger	2.347
Antal bevillinger	457
Succesrate	19%

* Bevilget beløb er større end budgetteret beløb, da det indeholder uddeling af tilbageløb fra tidligere bevillinger.

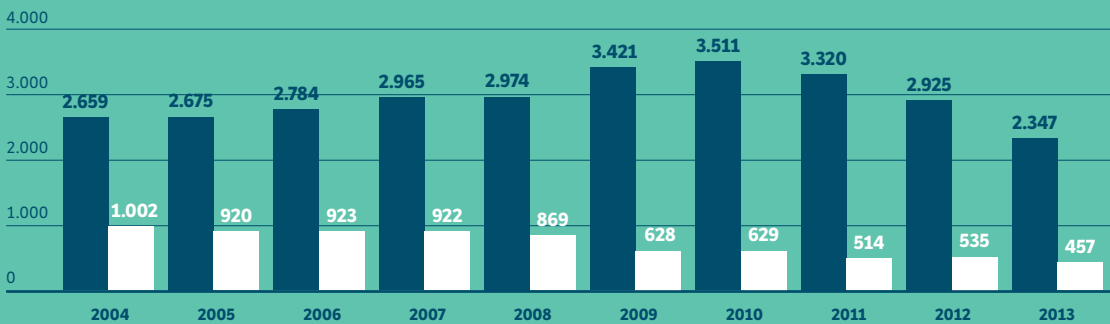
Det Frie Forskningsråds midler, budget 2013 (mio. kr.)

	Grundbevilling	Særlige midler*	Total
DFF Kultur og Kommunikation	117,8	35,6	153,4
DFF Natur og Univers	201,0	84,6	285,6
DFF Samfund og Erhverv	91,2	26,2	117,4
DFF Sundhed og Sygdom	236,4	38,2	274,6
DFF Teknologi og Produktion	239,1	41,3	280,4
I alt	885,5	225,9	1.111,4

* De særlige midler benyttes primært til DFF's forskerkarriereprogram Sapere Aude. Ud over det i tabellen angivne beløb blev der afsat midler til bestyrelsens budget.

Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation

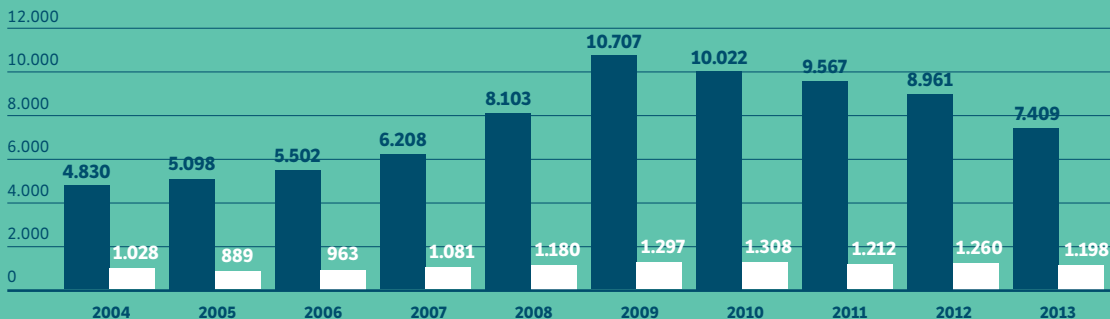
Antal ansøgninger og bevillinger i Det Frie Forskningsråd, 2004-2013

■ Ansøgninger
■ Bevillinger

Ansøgninger modtaget og færdigbehandlet af DFF det enkelte år. Tallene omfatter ansøgninger til rådernes almindelige fondsfunktion. Rådernes bidrag til internationale organisationer, faglige følgeudgifter o.l. indgår ikke.

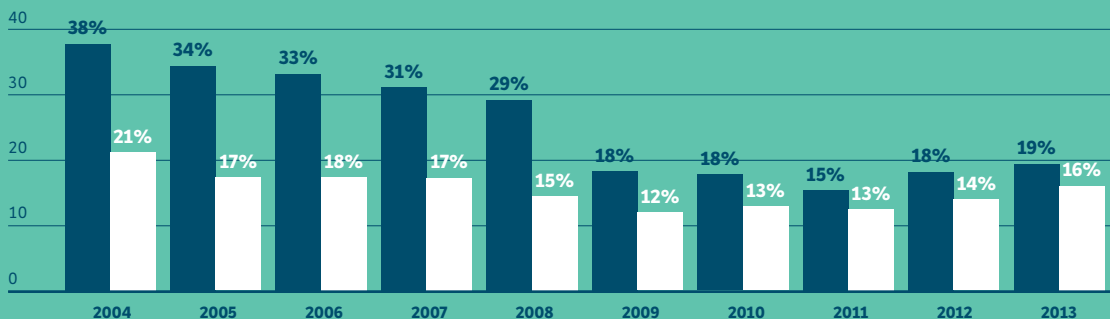
Ansøgt og bevilget beløb i Det Frie Forskningsråd, 2004-2013 (faste priser 2013, mio. kr.)

■ Ansøgt beløb
■ Bevilget beløb

Ansøgninger modtaget og færdigbehandlet af DFF det enkelte år. Tallene omfatter ansøgninger til rådernes almindelige fondsfunktion. Rådernes bidrag til internationale organisationer, faglige følgeudgifter o.l. indgår ikke.

Gennemsnitlige succesrater i Det Frie Forskningsråd, 2004-2013 (%)

■ Bevillinger / antal ansøgninger
■ Bevilget beløb / Ansøgt beløb

Det Frie Forskningsråd modtog knap 2400 ansøgninger i 2013 og kunne sætte 457 nye forskningsprojekter i gang. Samtidig er der ansøgt for omkring 7,5 mia. kr. Dette betyder, at der fortsat er en meget lav succesrate målt på beløb på 16 pct. DFF må således konstatere, at rådet fortsat modtager mange ansøgninger af meget høj kvalitet, som det ikke er muligt at give bevillinger til. Faldet i antal ansøgninger og ansøgt beløb fra 2012 til 2013 skyldes dels en ændring i kadencen for ansøgningsfrister således, at DFF-Individuelt postdocstipendium kun blev udbudt én gang i 2013. Dels at der nu kun skal indsendes én ansøgning, selvom ansøger ønsker ansøgningen behandlet i flere råd.

I brechen for excellencen

Det Frie Forskningsråd gør sig i mere end uddeling af forskningsmidler. Rådet arbejder på en lang række fronter for at sikre, at der også i fremtiden gøres opdagelser, som bringer øget velstand og forbedrede livsvilkår med sig.

Det er sket adskillige gange i verdenshistorien: et videnskabeligt gennembrud, som ingen havde forestillet sig eller arbejdet målrettet for at opnå, ser dagens lys med revolutionerende velstand og fremskridt til følge. Penicillinen og elektromagnetismen er blot to af en lang række historiske opdagelser, som på afgørende vis har ændret menneskets hverdag og livsvilkår. Og ser vi på nutiden kan nævnes Higgs-partiklen, som blev fundet i forbindelse med eksperimenter gjort i CERNs LHC-accelerator i 2012, og hvis eksistens blev forudsagt i 1964 af den britiske fysiker fra Edinburgh University, Peter Higgs. En forudsigtelse, som han i 2013 modtog Nobelprisen i fysik for, men som ifølge Higgs selv ikke havde været mulig at gøre inden for rammerne af vore dages universitetskultur domineret af arbejdstidskontrol, strategiske prioriteringer og forskernes konstante publikationskrav.

”Det er svært at forestille sig, hvordan jeg nogensinde skulle få fred og ro i nutidens akademiske klima til at gøre, hvad jeg gjorde i 1964”, har Peter Higgs udtalt til The Guardian. Den ældre professor har også afsløret, at han næppe ville have fået et akademisk job i dag. I løbet af hele sin universitetskarriere publicerede han nemlig ikke mere end ti artikler ud over den epokegørende teori i 1964, der definerede mekanismerne for, hvordan subatomare partikler tilføres masse.

Higgs’ udtalelser er ikke bare interessante, fordi de sætter fokus på den forandring, som videnskaben, universitetsmiljøerne og kravene til forskere har undergået de seneste årtier. De er interessante, fordi de på mange måder illustrerer forhold, som Det Frie Forskningsråd ser som sin fremmeste opgave at sikre. Nemlig den forskerinitierede bottom-up forsknings vilkår, så der også i fremtiden kan gøres opdagelser, som ikke lå i kortene fra begyndelsen.

Fortsat banebrydende forskning

Det Frie Forskningsråd anerkender selvsagt nødvendigheden af en strategisk, målrettet tilgang til forskningspolitikken. Men det er rådets holdning, at en sådan tilgang netop indebærer, at der gives plads til investeringer i forskningsaktiviteter, som ikke umiddelbart giver afkast i form af nye opdagelser, der kan føre til anvendelse nu og her. Hvis Danmark fortsat skal lykkes med at skabe banebrydende forskning, der på sigt forandrer verden, må vi ikke mindst sikre vækstlaget muligheder for løbende og gradvis at afprøve nye ideer uden at skulle stille store forkromede resultater i udsigt.

At arbejde for den frie forsknings vilkår er imidlertid ikke gjort med at selektere og uddele forskningsmidler til de mest originale og skarpsindige forskere. Heller ikke selvom excellencekriteriet er det helt afgørende i rådets uddelingsstrategi, og der ikke stilles krav om, at et forskningsprojekts umiddelbare anvendelsespotentiale skal sandsynliggøres.

At fremme den fri, grundlagsskabende forsknings vilkår kræver en vedvarende forskningspolitisk indsats, deltagelse og stillingtagen - nationalt som internationalt. En væsentlig del af Det Frie Forskningsråds arbejde består da også i at yde forskningsfaglig rådgivning til først og fremmest det politiske system og offentlige råd, nævn og udvalg. Desuden behandler rådet årligt en lang række rådgivningssager af mere faglig karakter. Som eksempel kan nævnes den vurdering og prioritering af ansøgninger til DeIC - Danish e-infrastructure Cooperation (DeIC), som rådet gennemførte i 2013. Også Rådet for Teknologi og Innovation samt Højteknologifonden er blandt de råd og fonde, der har modtaget faglig rådgivning.

Om Det Frie Forskningsråd

- Rådet investerer årligt cirka 1,2 milliarder kr. i fri forskning til gavn for samfundet
- Rådet rådgiver uddannelses- og forskningsministeren, regering og Folketinget om forskningspolitik
- Rådet er repræsenteret i nationale såvel som internationale organer til fremme af den frie, grundlagsskabende forsknings vilkår

Det Frie Forskningsråd arbejder bl.a. for

- Bedre vilkår for excellent forskning
- Øget internationalisering af dansk forskning
- Styrkelse af forskerkarriere
- Bedre udnyttelse af forsker-talentmassen
- Fri adgang til forskningsresultater – Open Access

“At fremme den fri, grundlags- skabende forsknings vilkår kræver en vedvarende forsknings- politisk indsats, deltagelse og stillingtagen - nationalt som internationalt.”

balt plan samarbejder Det Frie Forskningsråd endvidere med bl.a. National Science Foundation i USA om at udvikle Global Research Council, der omfatter forskningsråd fra hele verden. Indtil videre har dette råd haft fokus på integritet i forskningen og Open Access.

I såvel nationalt som internationalt regi arbejder Det Frie Forskningsråd generelt for en friere adgang til forskningsresultater i form af mere Open Access. Sidste år vedtog rådet sammen med Danmarks Grundforskningsfond, Det Strategiske Forskningsråd, Rådet for Teknologi og Innovation og Højteknologifonden en Open Access-politik, som skal bidrage til en mere uhindret og omkostningsfri digital adgang til forskningsresultater. Politikken er i 2013 blevet udmøntet, så en bevillingshaver nu i forbindelse med godkendelse af en artikel til publicering i et videnskabeligt tidsskrift skal søge at bibeholde rettighederne til at parallelpublicere en udgave af artiklen. Bevillingshaver skal endvidere i forbindelse med publicering sikre, at artiklen parallelpubliceres i et institutionelt eller et emnespecifikt repository. Desuden skal bevillingshaver i forbindelse med afrapportering til rådet angive links til de videnskabelige publikationer, der er parallelpubliceret i Open Access.

Nye landvindinger i verdensklasse

Internationalisering af forskningen står højt på rådets dagsorden. For fortsat at sikre forskning i topklasse tager rådet løbende særlige initiativer til at styrke udveksling af forskere og forskningsideer på tværs af nationale forskningsmiljøer. Dels med karriereprogrammet Sapere Aude, der tiltrækker højt estimerede udenlandske forskere til Danmark og bringer de bedste danske forskere i spil til bl.a. ERC-bevillinger. Dels med de nye MOBILEX Mobilitetsstipendier, der udbydes i samarbejde med PEOPLE-programmet under EU's syvende rammeprogram og muliggør forskningsophold af 24 måneders varighed ved danske

eller udenlandske forskningsinstitutioner. Også de mange post-docbevillinger, som rådet uddeler hvert år, er kilde til øget internationalisering af dansk forskning, idet rådet stiller krav om, at forskningen gennemføres i kontakt med internationale miljøer.

For at etablere bedre rammevilkår for forskning i Danmark, Europa og på verdensplan påtager rådet sig også væsentlige opgaver i vigtige organer verden over. Eksempelvis er rådet medlem af det nye organ til udvikling og fremme af forskningens vilkår i Europa Science Europe. I organets General Assembly arbejder rådet for at udvikle rammevilkårene for forskningen i Europa i et velfungerende samspil med EU-kommissionen. På glo-

Et andet forskningspolitisk emne, som har ligget højt på rådets dagsorden i 2013, er den skæve kønsfordeling på de højeste stillingsniveauer ved de danske forskningsinstitutioner. I dag er eksempelvis hele 84 procent af professorerne i Danmark mænd. Da lige så mange kvinder som mænd i dag får en forskeruddannelse, er der imidlertid en fare for, at det lave antal kvinder i akademiske topstillinger afspejler et spild af talentmasse, som kan blive et problem for Danmarks konkurrencedygtighed på forskningsfronten. Det Frie Forskningsråd har derfor i 2013 udbudt YDUN-programmet, fordi rådet gerne vil give nogle af de dygtigste yngre kvinder en særlig invitation til at satse på en karriere som forskningsleder. YDUN-programmet, der er rettet mod kvindelige forskere på lektorniveau, skal ikke mindst bidrage til at sikre den diversitet i både emnevalg og videnskabelig tilgang, der er en forudsætning for, at dansk forskning også i fremtiden kan levere nye landvindinger i verdensklasse.

At forskning tilvejebragt med Det Frie Forskningsråds midler allerede befinder sig i verdensklasse, er der gode eksempler på. Tag blot den kendte professor Jens Juul Holsts møjsommelige opdagelse og granskning af tarmhormonet GLP-1, som har ledt til to medicinske præparater imod diabetes. Uden bevillingerne fra Det Frie Forskningsråd, der igennem årtier gjorde det muligt at afprøve nye ideer i takt med, at de opstod, var det ifølge Jens Juul Holst selv aldrig lykkedes at nå så langt som til et præparat, der ikke blot har givet Novo Nordisk A/S en indtjening i milliardklassen, men som nok så væsentligt har gjort livet lettere for et stort antal diabetesramte verden over.

Forståelse for flowmønstre

Når blodpropper opstår, sker det oftest i et forkalket hjernekar. Det forårsager øjeblikkelig reduktion af blodgennemstrømning, og forsyningen af ilt og glukose til det omkringliggende hjernevæv bliver herved kritisk begrænset. På trods af en succesfuld genoprettelse af blodforsyningen, forsætter det omkringliggende væv ofte med at gå til grunde. Det er en af grundene til, at blodpropper i hjernen er en af de hyppigste dødsårsager i den vestlige verden. Lidelsen er også den hyppigste årsag til lammelser og tab af kropsfunktioner hos voksne.

"Jeg vil gerne undersøge, hvorvidt forsyningen af ilt og glukose også er afhængig af flowmønstret i de mindste blodkar kapillærerne og ikke kun som hidtil antaget af det såkaldt cerebrale blod-flow (CBF). Forstyrrelser i dette mønster vil nemlig medføre et reduceret iltoptag i vævet både under tilstedeværelsen af en blodprop og efter genoprettelsen af CBF", siger Nina Kerting Iversen.

I undersøgelserne vil hun anvende en dyremodel, hvor et stort hjernekar kan afsnøres, og ændringerne i de kapillære flowmønstre samt iltmætningen i vævet før, under og efter afsnøringen af karet kan sammenlignes.

"Indtagelse af nitrit, som er naturligt forekommende i salat og grønsager, har vist sig at kunne reducere området med beskadiget hjernevæv i dyremodeller efter blodpropper. Jeg vil derfor undersøge om nitrit forbedrer det kapillære flowmønster og øger iltoptagelsen i vævet efter en blodprop. Resultaterne vil være med til at øge vores forståelse af de fysiologiske ændringer, der er forbundet med blodpropper i hjernen. Desuden kan de forhåbentligt bane vejen for bedre behandlingsmuligheder i fremtiden," lyder det fra Nina Kerting Iversen.

Nina Kerting Iversen, født 1981, adjunkt, ph.d., Institut for Klinisk Medicin på Aarhus Universitet.

Bevilling: DFF-Individuelt postdocstipendium på 3 millioner kr.

Projektitel: Acute cerebral ischemia and reperfusion injury: the role of capillary transit time heterogeneity

Det Frie Forskningsråd i 2013

Foruden at igangsætte vigtige forskningsprojekter for godt 1 milliard kr. bød året bl.a. på flere nye virkemidler og en ligestillingspolitik, der skal bidrage til at forbedre talentudnyttelsen i dansk forskning.

Det Frie Forskningsråd investerede i 2013 cirka 1,2 mia. kr. i 457 vigtige forskningsaktiviteter. Rådet modtog knap 2400 ansøgninger for et samlet ansøgt beløb på omkring 7,5 mia. kr. Selv om både antallet af ansøgninger og det ansøgte beløb fortsætter en let faldende tendens siden 2009, er der stadig tale om en meget høj efterspørgsel på de frie forskningsmidler. Målt på beløb var succesraten i 2013 16 pct. Rådet må således konstatere, at der fortsat indsendes ansøgninger af meget høj kvalitet, som det ikke er muligt at give bevilling til.

Forskningskonferencen 2013

Sædvanen tro afholdt Det Frie Forskningsråd i marts måned sin årlige forskningskonference i Moltkes Palæ i København, denne gang under overskriften "Køn, forskning og excellence". Konferencens formål var at sætte et tiltrængt fornyet skub i diskussionen om, hvorfor så få kvinder ender med at beklæde universiteternes højeste stillinger. Det blev også drøftet, hvordan der kan skabes en mere ligelig kønsbalance i det øverste lag i de danske forskningsmiljøer, hvor hele 84 procent af professorerne er mænd. Under ledelse af konferencier Martin Krasnik drøftede konferencens deltagere gennem debatoplæg, interaktiv dialog og paneldiskussion synlige og mindre synlige barrierer for kvindelige forskere, ligesom muligheder for bedre talentudnyttelse i fremtiden blev drøftet.

Konferencen havde deltagelse af Det Frie Forskningsråds medlemmer samt særligt inviterede forskere, embedsmænd og politikere, herunder de to ministre for henholdsvis forskning og ligestilling Morten Østergaard og Manu Sareen. I panelet sad blandt andre forskningsordførerne Johanne Smith-Nielsen (EL) og Uffe Elbæk (RV) samt rektor for Københavns Universitet Ralf Hemmingsen og næstformand i Akademikerne Ingrid Stage.

Analyse: Køn og forskning i Det Frie Forskningsråd

I forbindelse med Forskningskonferencen 2013 blev en analyse af kønsaspekter i dansk forskning offentliggjort. Analysen giver et overblik over centrale problemstillinger og relevant datamateriale

vedrørende kønsforhold i den danske forskningsverden. Desuden ser den nærmere på kønsaspekter i Det Frie Forskningsråds fondsfunktion og uddelingspraksis. Den første del af rapporten giver et overblik over udviklingen i kønsforskellene i den danske forskningsverden for de seneste år og ser den i et nordisk og europæisk perspektiv.

Den anden del af rapporten har fokus på bevillinger fra DFF og tager udgangspunkt i forskellige datasæt indsamlet i forbindelse med en række analyser af DFF's virkemidler. Analysen fremhæver blandt andet, at kvinder stadig er underrepræsenteret i lektor- og professorstillinger i Danmark. Mens 29 procent af lektorerne er kvinder, beklæder kvinder blot 16 procent af professoraterne i Danmark. Analysen konkluderer dog, at Det Frie Forskningsråds succesrater for kvinder og mænd er meget ens. Til gengæld er der en betydelig forskel på, hvor mange ansøgninger kvindelige forskere sender til rådet i forhold til deres mandlige kolleger.

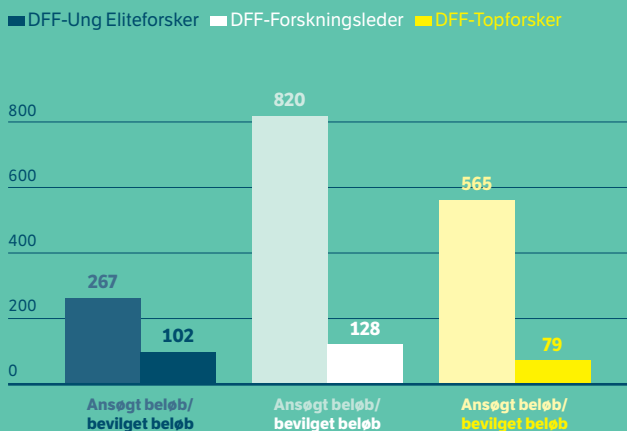
YDUN: Nyt program for kvindelige forskningsledere

2013 bød også på en ny satsning i Det Frie Forskningsråd: YDUN-programmet (Younger Women Devoted to a University Career) målrettet kvindelige forskere på lektorniveau. Programmet, der kun vil blive gennemført i 2014, er blevet til på initiativ fra Det Frie Forskningsråd og blev en realitet med den politiske aftale om fordeling af forskningsreserven i 2014, der udmøntede ekstra 70 millioner kroner til programmet.

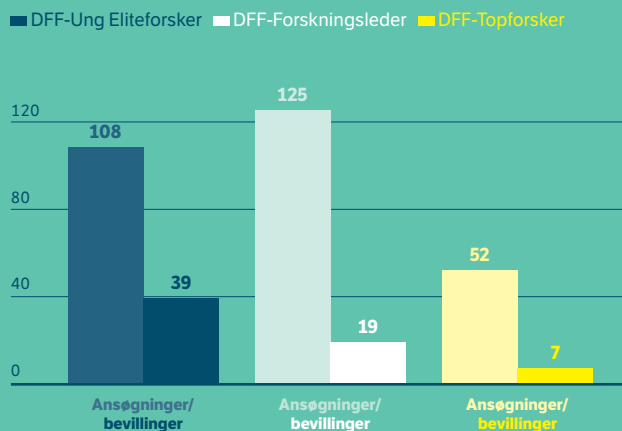
Baggrunden for iværksættelsen af YDUN-programmet er en stigende bekymring for, at forskertalentmassen i Danmark ikke udnyttes godt nok, og at dette resulterer i den ringe repræsentation af kvinder på de højeste stillingsniveauer i forskningsmiljøerne. Både mænd og kvinder kan søge programmet, men gennem dispensation fra lov om ligestilling mellem kvinder og mænd prioriteres kvindelige ansøgere over mandlige i tilfælde af lige kvalifikationer mellem to ansøgere. I forbindelse med annoncering af programmet udsendtes der en ny version af DFF's opslag *Opslag E2013 og F2014 + YDUN*.

Sapere Aude

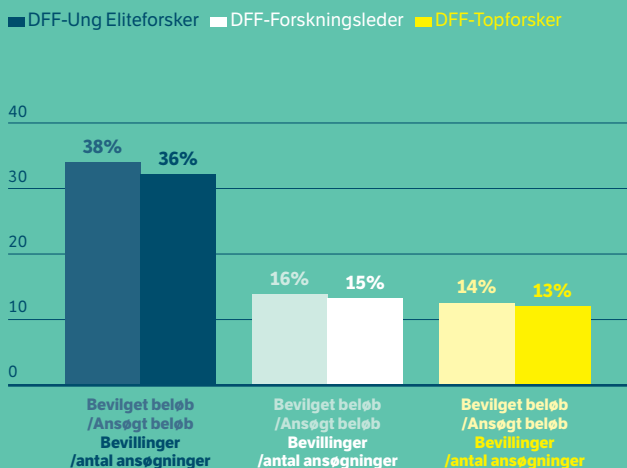
Ansøgt og bevilget beløb, 2013 (mio. kr.)

Ansøgninger og bevillinger, 2013 (antal)

Succesrater, 2013. Bevilget beløb/ansøgt beløb og antal bevillinger/antal ansøgninger (%)

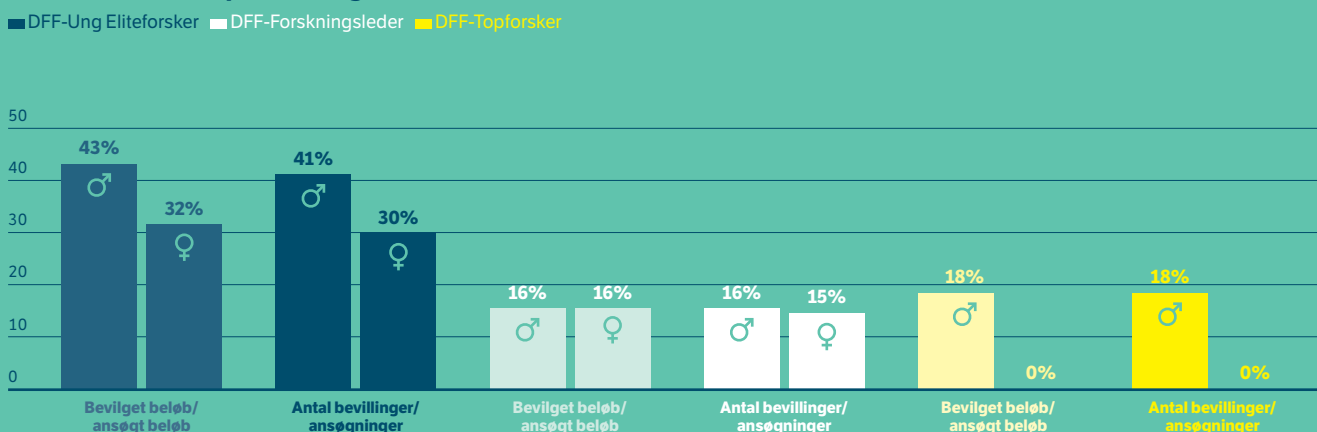

I 2013 uddelte
Det Frie Forskningsråd

309

mio. kr. under
Sapere Aude-programmet

Succesrater fordelt på mænd og kvinder, 2013 (%)

Sapere Aude

Det Frie Forskningsråd vedtager ligestillingspolitik

Det Frie Forskningsråd vedtog i 2013 en ligestillingspolitik. Formålet med politikken er at styrke forskningen ved at arbejde for, at flere kvinder fremover vælger en forskerkarriere. Arbejdet med politikken blev påbegyndt i kølvandet på rådets forskningskonference ”Køn, forskning og excellence”, der diskuterede mulige årsager til kvindernes ringe repræsentation på de højeste stillingsniveauer i dansk forskning. På konferencen blev det klart, at der eksisterer en række mere eller mindre synlige barrierer, som kan bidrage til at forklare, hvorfor kun 16 procent af professorerne i Danmark er kvinder. Det er disse barrierer, som Det Frie Forskningsråd ønsker at bidrage til at minimere med rådets ligestillingspolitik.

I Det Frie Forskningsråd har kvinderne de sidste år tegnet sig for ca. en tredjedel af både ansøgninger og bevillinger, og målt i forhold til antal ansøgninger har kvinder haft en succesrate svarende til mænds. Denne kønsbalance svarer til kønsbalancen generelt i de danske forskningsmiljøer. Sammenlignet med andre EU-lande ligger Danmark imidlertid under gennemsnittet, når man måler på væsentlige parametre som eksempelvis andel af kvindelige professorer, lektorer og institutledere. Dette gælder også, når man sammenligner med de øvrige nordiske lande. Det indikerer, at vi i Danmark ikke udnytter talentmassen godt nok til gavn for dansk forskning og det danske samfunds internationale konkurrenceevne. Der har derfor været stærkt brug for en politik, som kan hjælpe til at rette fokus mod at få flere kvindelige forskere i spil til de højeste stillinger på universiteterne.

Rådet ønsker med ligestillingspolitikken at arbejde for, at køns sammensætningen blandt ansøgere til Det Frie Forskningsråd fremover nogenlunde svarer til køns sammensætningen i de faglige miljøer. En anden vigtig målsætning med politikken er at sikre, at mænd og kvinder i lige høj grad søger videre fra ét akademisk niveau til et andet, og at der hermed på sigt opnås en mere ligelig kønsfordeling på de øverste akademiske niveauer i Danmark. Desuden er det rådets ambition, at der i Det Frie Forskningsråds bestyrelse og faglige råd skal være mindst 40 pct. af det underrepræsenterede køn.

DFF-bevillinger som afsæt for internationale excellence-midler

Det Frie Forskningsråd tilstræber til stadighed at udvikle og indrette rådets virkemidler, så de kaster de bedst mulige forskningsresultater af sig. Eksempelvis er rådets karriereprogram Sapere Aude lagt an på, at modtagere af såvel Topforsker-, Forskningsleder- og Forskertalent-bevillinger søger European Research Councils Advanced Grants, Consolidator Grants og Starting Grants. Det er forventningen, at der vil blive tydelige resultater af Sapere Aude-programmet

Når natur bliver kultur

I samme øjeblik vi taler om naturen som en ressource, er vi allerede i gang med at analysere og anlægge et socialt og kulturelt perspektiv på den. Det mener antropolog Frida Hastrup, der er i gang med et stort forskningsprojekt om, hvordan folk i forskellige dele af verden og under forskellige historiske omstændigheder forarbejder og har forarbejdet naturressourcer. Gennem analyser af de fire råvarer kakao, guld, te og fisk arbejder hun og forskerkollegerne på at udvikle en detaljeret, generativ etnografi om naturressourcers tilblivelse.

“Vi er interesserede i den praktiske og analytiske forarbejdning, der får naturressourcer til at træde frem på en bestemt måde. Som noget vi kan handle med, sætte pris på, transportere, regulere eller andet. Vi tror, at et blik for sådanne forarbejdninger kan vise os nogle uventede, paradoksale og problematiske relationer mellem forskellige dele af verden og forskellige tider”, siger Frida Hastrup.

Projektet er drevet af en interesse for at udforske, hvordan naturens produkter rummer og skaber politik, globale hierarkier, historiske omstændigheder og modstridende værdier.

“Vi vil gerne udforske ideer om naturens skala, kvantitet og værdi. I stedet for at se disse som allerede givne eksterne målestokke, der tænkes at ordne verden på forhånd, vil vi undersøge, hvordan disse logikker frembringes samtidig med forarbejdningen af råvarerne. Afsættet er altså, at naturressourcerne medproduceres af sociale praksisser for, hvordan man eksempelvis omsætter, optæller og værdisætter dem. Ideen med dette er at få et nyt kulturalanalytisk greb om natur som på én gang naturlig og forarbejdet”, lyder det fra Frida Hastrup.

Frida Hastrup

Født 1978, adjunkt, ph.d., Saxo Institutet på Københavns Universitet.

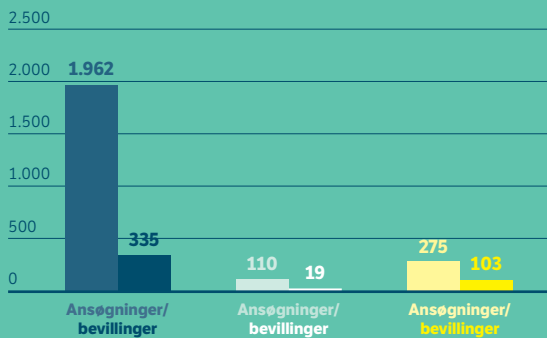
Bevilling: Sapere Aude: DFF-Forskningsleder på 7 millioner kr.

Projektitel: Natural Goods? Processing Raw Materials in Global Times

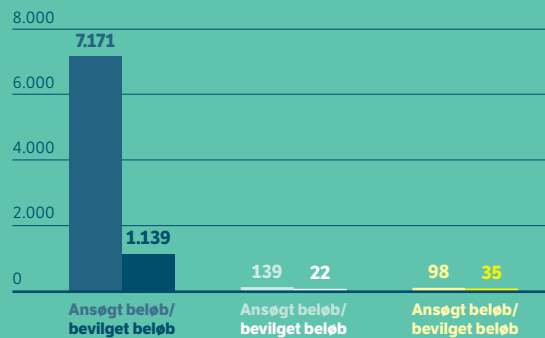
Ansøgninger og bevillinger opdelt på bevillingsformål, 2013 (antal)

■ Større virkemidler
■ Mellemstore virkemidler
■ Mindre virkemidler

Ansøgt og bevilget beløb opdelt på bevillingsformål, 2013 (mio. kr.)

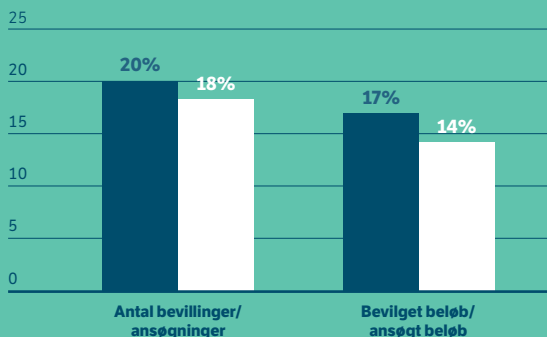
■ Større virkemidler
■ Mellemstore virkemidler
■ Mindre virkemidler

Figurerne fordeling er baseret på følgende opdeling: mindre bevillinger på under 1 mio. kr., mellemstore bevillinger på mellem 1 mio. kr. og 1,5 mio. kr., større bevillinger på mindst 1,5 mio. kr.

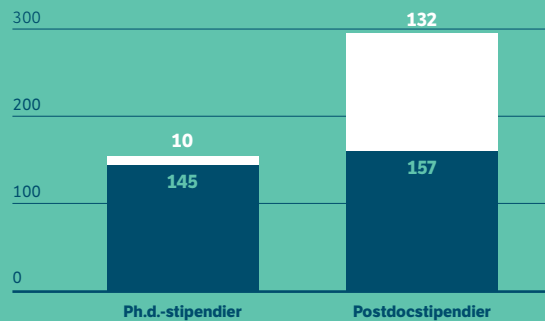
Succesrater fordelt på køn, bevilget beløb/ansøgt beløb, 2013 (%)

■ Mænd
■ Kvinder

Ph.d.- og postdocstipendier, indlejrede* og individuelle, 2013 (antal)

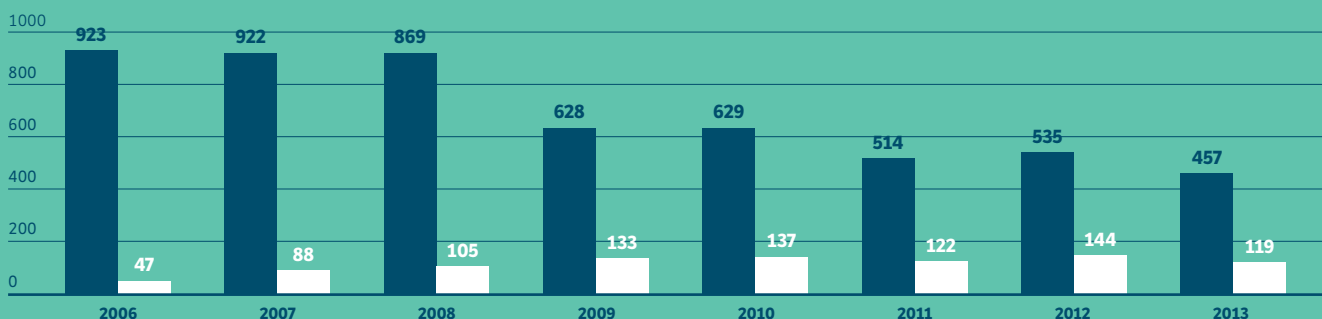
■ Indlejrede
■ Individuelle

*Ph.d.- eller postdocstipendier finansieret som del af et samlet forskningsprojekt. Indlejrede postdocstipendier kan være helt eller delvist finansieret af Det Frie Forskningsråd.

Samlet antal bevillinger og antal bevillinger til store og længerevarende projekter (over 3 mio. kr. 2006-2013)

■ Samlet antal bevillinger
■ Bevillinger til store og længerevarende projekter

Det Frie Forskningsråds konference i 2013 "Køn, forskning og excellence" drøftede, hvorfor så få kvinder ender med at beklæde universiteternes højeste stillinger. Det blev også diskuteret, hvad der skal til for at skabe en mere ligelig kønsbalance i det øverste lag i de danske forskningsmiljøer.

i form af en forøgelse af danske ERC-bevillingsmodtagere. Under det kommende rammeprogram Horizon2020 vil ERC stadig være i vækst og excellence i forskningen være højt prioriteret.

Forskningfaglige rådgivningssager

En af Det Frie Forskningsråds vigtigste funktioner er at give forskningfaglig rådgivning til regeringen, Folketinget, ministeren for forskning og andre nationale og internationale instanser. Rådet har særligt gode forudsætninger for at rådgive om forskningfaglige spørgsmål på grund af rådets brede faglige sammensætning.

I 2013 har Det Frie Forskningsråd bl.a. medvirket til indstilling og udpegning af medlemmer til mange råd, nævn og udvalg. Rådet har eksempelvis indstillet otte nye medlemmer og suppleanter til Udvalgene Vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU). Rådet har også indstillet egnede kandidater til forskellige forskningspriser som Forskningskommunikationsprisen, der i forbindelse med Forskningens Døgn uddeles til en eller flere forskere med formidlingssans og evne til at skabe bred interesse for deres forskningsfelt.

Andre råd og fonde, der giver bevillinger til forskning, søger også rådgivning hos Det Frie Forskningsråd. Det gælder bl.a. Danish e-Infrastructure Cooperation (DeIC), som rådet i 2013 har rådgivet ved at vurdere og prioritere ansøgninger om udstyr til High Performance Computing, der bruges i forskningsprojekter. Rådet rådgiver også SKAT i forskellige typer af sager. I forskerbeskatningssagerne foretager Det Frie Forskningsråd en vurdering af

forskerens forsker kvalifikationer og stillingens indhold af forskningsmæssigt arbejde, hvilket er forudsætningen for, at forskere, som rekrutteres i udlandet og ansættes i en dansk virksomhed, kan opnå nedsat skattebetaling. I sager om, hvorvidt private donorer skal kunne trække et bidrag til fonden fra i skat, foretager rådet en vurdering af, om en forening m.v. anvender midler til forskning.

Endelig har Det Frie Forskningsråd afgivet hørings svar om udkast til lov om Danmarks Innovationsfond, om bl.a. ph.d.-uddannelsen på universiteter og visse kunstneriske uddannelsesinstitutioner. I løbet af 2013 har DFF bidraget med rådgivning i næsten 500 sager.

Det Frie Forskningsråd på den internationale scene

Det Frie Forskningsråd har fokus på internationalisering af dansk forskning og samarbejde med internationale aktører. I denne sammenhæng afsætter rådet årligt betydelige midler til, at forskere og forskningsgrupper i Danmark har mulighed for at deltage i internationale forskningssamarbejder og dermed bidrage til, at Danmark er med helt i front, når det gælder kvalitet i forskningen og udvikling af det globale forskningssamarbejde.

I 2013 kom dette fokus ikke mindst til udtryk i rådets engagement i Science Europe, der nu har konsolideret sig som den afgørende interesseorganisation for forskningsfinansierende og -udførende organisationer i Europa. For at styrke det europæiske fokus på den frie forskning, specielt via European Research Council (ERC), har Det Frie Forskningsråd i 2013 ligeledes prioriteret møder med beslutningstagere i EU, herunder repræsentanter fra Parlamentet og

Lysudnyttelse under vand

Hvilke basale optiske egenskaber besidder marine fotosyntetiserende systemer såsom alger, biofilm og koraller? Og hvad betyder disse egenskaber for systemernes energiudnyttelse i fotosyntesen? Sådant lyder nogle af overskrifterne på Michael Kühls forskning i, hvordan mikroskala-processer påvirker lysudnyttelsen i Jordens marine miljøer.

I følge Michael Kühll udnyttes det lys, der når frem til fotosynteseapparatet i den enkelte celle, meget effektivt op til en vis tærskel. Herefter er det ikke lysmængden, men biokemiske processer i cellen, der sætter grænser for udnyttelsen. Hvor meget lys, der når frem, styres både af cellernes og omgivelsernes optiske egenskaber - både af hvordan lyset absorberes og spredes i celler og væv samt af den overordnede lystilgængelighed i et biologisk system. Disse sammenhænge er relativt velundersøgte hos landplanter, men stort set ikke i beskrevet i vandmiljøer.

“At forstå processerne kræver detaljerede målinger af lys, fotosyntese, temperatur og diverse kemiske parametre i mikrometer-skala. Hertil kommer studier af systemernes strukturelle opbygning og forskellighed. Konkret foregår det ved, at vi benytter en række specielle mikrosensorer og kamerasystemer, der gør det muligt at kortlægge aktiviteten og fordelingen af fotosyntesen i forhold til de mikroskopiske strukturer og det kemiske mikromiljø i og omkring celler og væv”, fortæller Michael Kühll.

Michael Kühll

født 1964, professor, ph.d., Biologisk Institut på Københavns Universitet.

Bevilling: Sapere Aude: DFF-Topforsker på 12 millioner kr.

Projektitel: Optiske egenskaber og lysudnyttelse i akvatiske planter og fotosyntetiserende mikrobefund

I løbet af 2013 har DFF
bidraget med rådgivning
i næsten 500 sager.

Kommissionen. Med deltagelse i disse møder er det rådets hensigt at styrke grundlaget for den frie forskning i såvel EU som i Danmark foruden at sikre, at opslag om forskningsprogrammer under det kommende rammeprogram, Horizon 2020, udarbejdes på en måde, der muliggør en bredest mulig skare af ansøgere. Det Frie Forskningsråd var også repræsenteret på årsmødet i Global Research Council i Berlin.

Foruden det europæiske fokus ser rådet det nordiske samarbejde som en vigtig del af forskningslandskabet. Derfor støtter rådet nordisk forskningssamarbejde på de felter, hvor de nordiske landes forskningsmiljøer supplerer hinanden, og hvor der kan skabes merværdi og synergi. Rådets væsentligste samarbejdsfora for nordisk forskningssamarbejde er De Nordiske Samarbejdsnævn (NOS) og NordForsk. I det løbende samarbejde med disse organisationer bidrager Det Frie Forskningsråd til at realisere visionen om Norden som en førende og sammenhængende region for forskning og innovation.

Rådet justerer løbende sin virkemiddelportefølje, så den understøtter og matcher målet om videnuudveksling og deltagelse i internationale forskningssamarbejder. I denne sammenhæng har rådet i 2013 – udover at have lanceret sit nye forskermobilitetsprogram MOBILEX – også igangsat en revision af rådets strategi for internationalisering.

50 millioner til forskermobilitet på tværs af landegrænser

I samarbejde med Marie Curie-programmet under EU's 7. rammeprogram opslug rådet for første gang DFF-MOBILEX Mobilitetsstipendier, der er målrettet forskere i begyndelsen af deres karriere. Ved ansøgningsfristens udløb havde rådet modtaget 145 ansøgninger til virkemidlet til en samlet sum af 300 millioner kroner. Heraf modtog 24 forskere i september måned et mobilitetsstipendium for et samlet beløb på 50 millioner kr. Formålet med MOBILEX-programmet er at styrke mobiliteten i og internationaliseringen af dansk forskning samt skabe bredere karriereveje for forskere på postdocniveau. Programmet har en samlet økonomisk ramme på 178 millioner kroner, der udmøntes over tre år med uddelingen af i alt ca. 78 mobilitetsstipendier, som hver lyder på op til 2,5 millioner kroner.

Ph.d.-stipendier til gennemførelse uden for universiteterne

Som noget nyt kunne Det Frie Forskningsråd i marts opslå virkemidlet Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d.). Rådet modtog i alt 61 ansøgninger om støtte til ph.d.-stipendier til gennemførelse uden for universiteter og uddelte i oktober ti stipendier inden for alle fagområder. Virkemidlet retter sig mod de institutioner uden for universiteterne, der er omfattet af reglerne om tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed i Finansministeriets budgetvejledning, og som har hjemmel til at udføre tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed. Dermed omfattede opslaget bl.a. statslige forskningsinstitutioner, sektorforskningsinstitutioner, professionshøjskoler samt statslige arkiver, biblioteker og museer.

Publikationer

- **Det Frie Forskningsråds årsrapport 2012**
30 sider. Marts 2013. Nøgletal, statistikker og forskningshistorier fra DFF i 2012.
- **Køn og forskning i Det Frie Forskningsråd**
26 sider. Marts 2013. Rapporten behandler centrale emner og relevant datamateriale vedrørende kønsfordelingen i den danske forskningsverden.
- **Opslag E2013 og F2014**
Det Frie Forskningsråds opslag for 2013/2014. 57 sider. Juni 2013.
- **Opslag E2013 og F2014 +YDUN**
Det Frie Forskningsråds reviderede opslag for 2013/2014, inkl. YDUN-programmet. 60 sider. December 2013.

2013 i noter

Januar

1
Peter Munk Christiansen
tiltræder som bestyrelsesformand for DFF

Professor Jane Hvolbæk Nielsen og professor Henrik Toft Sørensen indtræder i DFFs bestyrelse

23 nye medlemmer indtræder i DFFs faglige råd

10
40 forskertalenter modtager Sapere Aude: DFF-Ung Eliteforsker

29
DFF | Kultur og Kommunikation afholder konferencen "Gammel og ny humaniora?"

Februar

9
Modtagere af DFF's Sapere Aude-bevillinger hædres på EliteForsk-konferencen

20
DFF er repræsenteret ved High Level Meeting i Science Europe, Bruxelles

21
Topmøde mellem med danske forskningsråd og fonde i Styrelsen for Forskning og Innovation

Marts

4
Johanne Uhrenholt Kusnitzoff vinder DFFs prisopgave "Forskning: fra forandring til forandring"

5
DFF udbyder virkemidlet MOBILEX Mobilitetsstipendier til fremme af forskeres internationale mobilitet

7
DFF udbyder ph.d.-stipendier for at styrke forskeruddannelsen ved ikke-universitære institutioner.

11
Møde mellem private og offentlige fonde: Funding the Grand Challenges

14
DFF afholder forskningskonferencen "Køn, forskning og excellence"

Offentliggørelse af DFFs årsrapport 2012

Offentliggørelse af analysen "Køn og Forskning i Det Frie Forskningsråd"

Debatindlæg "Hvor er kvinderne" i Politiken

19
DFF mødes med National Science Foundation China i København

Maj

2
Debatindlæg "Topforskning uden fundament" i Berlingske

27-29
DFF deltager i møde i Global Research Council i Berlin

Juni

3-4
DFF deltager i konferencen "Best Practice in Scholarly Publishing" i København

5
27 forskere modtager Sapere Aude: DFF-Topforsker og Sapere Aude: DFF-Forskningsleder

11
DFF | Kultur og Kommunikation mødes med danske råd og fonde, der investerer i fri forskning inden for humaniora

14
DFF uddeler 600 millioner kroner til frontforskning

16
DFF deltager i General Assembly i Science Europe, Bruxelles

28
Offentliggørelse af DFF's Opslag E2013 og F2014

April

Hørelære på højt niveau

Jakob Christensen-Dalsgaard, født 1961, lektor, lic.scient, Biologisk Institut på Syddansk Universitet.

Bevilling: DFF-Forskningsprojekt 1 på 1 million kr.

Projektitel: Evolution of the vertebrate middle ear

Jakob Christensen-Dalsgaard er optaget af noget så originalt som landlevende hvirveldyrsmellemøre. For nylig indledte han et forskningsprojekt, der forhåbentlig kan kortlægge de ændringer, som i løbet af udviklingshistorien førte til hvirveldyrernes følsomme og meget avancerede mellemøresystemer.

Når landlevende hvirveldyr i dag hører så godt, skyldes det først og fremmest eksistensen af mellemøret med trommehinde og tre mellemøreknogler. Udviklingen af trommehinde har imidlertid været en langsom proces. Det dukkede først op for ca. 250 millioner år siden og således 120 millioner år efter, at hvirveldyrerne gik på land.

"Vi har en underbygget formodning om, at de første hvirveldyr på land stort set var døve. For at kortlægge mellemørets evolutions- og udviklingshistorie, vil vi først undersøge, hvordan hørelse kan fungere i nutlevende arter uden trommehindeøre, eksempelvis slanger, salamandre og visse frøarter som vores hjemlige klokkefrø", fortæller Jakob Christensen-Dalsgaard.

Slanger hører ved, at lyden får kraniet til at vibrere. Vibrationerne stimulerer herpå sanseceller direkte i det indre øre. Denne form for stimulering af øret kender vi som benledning.

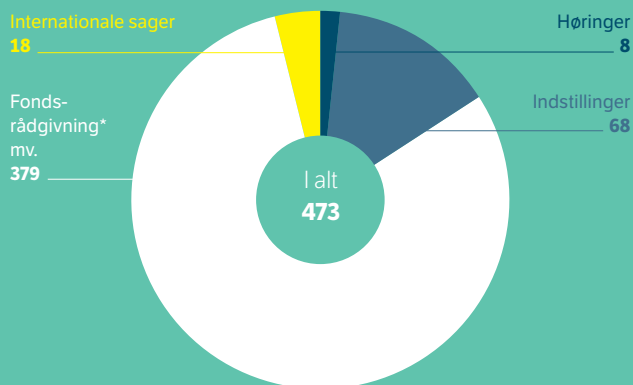
"Hørelse ved benledning er sandsynligvis gået forud for udviklingen af trommehindeøret. For at kunne give et bud på udviklingen af hørelse hos landlevende hvirveldyr vil jeg sammenligne hørelse hos arter, der hører ved benledning, med hørelse hos løvfrøer, gekkoer og fugle med fungerende trommehindeører. Metoderne er en kombination af laservibrationsmålinger, måling af nerverespons i hørebanen og centralnervesystemet, simulering i robotter og matematisk modellering", siger Jakob Christensen-Dalsgaard.

Antal tværrådslige ansøgninger og bevillinger i DFF, 2013

	Ansøgninger behandlet i matrixudvalget	Tværrådsligt behandlede ansøgninger	Tværrådslige bevillinger
På tværs af FNU, FTP og/eller FSS	142	45	4
På tværs af FKK og FSE	46	20	1
På tværs af andre rådsgrupperinger	51	27	3
I alt	239	92	8

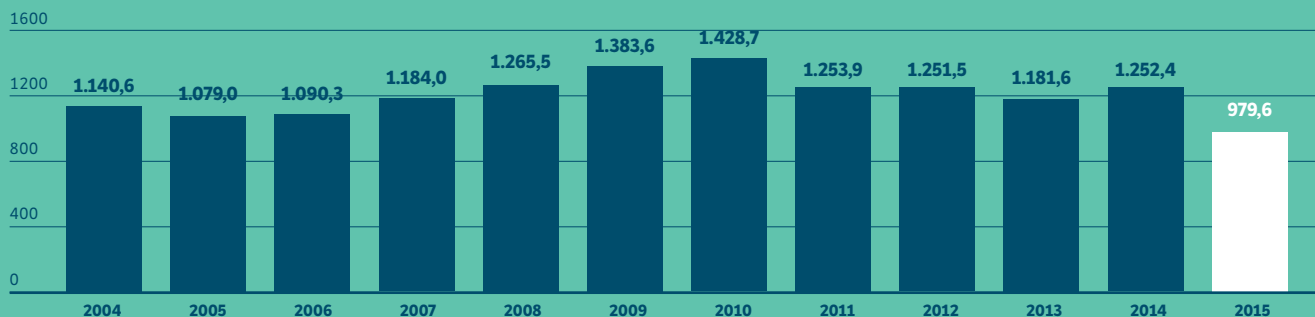
Det Frie Forskningsråds Matrixudvalg behandler alle ansøgninger med fagligt indhold, der går på tværs af rådernes fagopdelinger. I 2013 behandlede Matrixudvalget i alt 239 ansøgninger. Af dem blev 92 efterfølgende sendt videre til behandling i flere råd, og de øvrige blev sendt videre til enkeltrådslig behandling (evt. i et andet råd end det oprindeligt ansøgte). Af de 92 tværrådslige ansøgninger fik i alt 8 bevilling.

Det Frie Forskningsråds rådgivningsopgaver, 2013

* Rådgivning i forbindelse med ansøgninger til andre råd og fonde.

Finanslovsbevilling for 2014 samt budgetoverslag for finanslovsbevillingen for 2015 (faste priser 2014, mio. kr.)

Rådsinternt flerfaglige ansøgninger og bevillinger fordelt på råd, 2013 (procent)

	Ansøgninger	Bevillinger
FKK	47%	47%
FNU	32%	27%
FSE	23%	19%
FSS	39%	40%
FTP	63%	63%
DFF i alt	42%	41%

Andel ansøgninger/bevillinger, hvor ansøger har angivet, at forskningen vil være flerfaglig inden for det pågældende råds faglige felt

Tværrådsligt flerfaglige ansøgninger og bevillinger fordelt på råd, 2013 (procent)

	Ansøgninger	Bevillinger
FKK	45%	51%
FNU	77%	76%
FSE	66%	60%
FSS	77%	77%
FTP	54%	59%
DFF i alt	66%	67%

Andel ansøgninger/bevillinger, hvor ansøger har angivet, at forskningen vil være flerfaglige på tværs af flere råds faglige felter

Tallene i figuren er baseret på ansøgers egne oplysninger om ansøgningens faglige karakter. Da et mindre antal ansøgninger ikke indeholder disse oplysninger, er den totale population for disse tabeller godt 1 pct. mindre end for de øvrige figurer i årsrapporten. Beregningerne bag tabellerne baserer sig på OECD's fagkoder.

Det Frie Forskningsråds sekretariat

Medarbejdere i Kontoret for Videnskab, Styrelsen
for Forskning og Innovation pr. 31.12.2013

Grete M. Kladakis
Kontorchef, 7231 8300, gk@fi.dk

Enheden for Humaniora

Mette Bjerge

Chefkonsulent, 7231 8302, mbj@fi.dk

Johanne Westergaard-Kabelmann

Fuldmægtig, 7231 8333, jwk@fi.dk

Marlene Dyrlov Madsen

Fuldmægtig, (barsel), 7231 8309, mdm@fi.dk

Jonas Lind

Fuldmægtig, 7231 8311, joli@fi.dk

Miriam Jensen

Kontorfuldmægtig, (barsel) 7231 8309, mlje@fi.dk

Maibrit Bryde

Kontorfuldmægtig, 7231 8313, mbry@fi.dk

Nanna Deneke Risager

Kontorelev, 7231 8262, ndr@fi.dk

Enheden for Naturvidenskab

Lars Grindsted

Chefkonsulent, 7231 8320, lgr@fi.dk

Lars Johannsen

Fuldmægtig, 7231 8253, lajo@fi.dk

Kathrine Louise Lyneborg Nielsen

Fuldmægtig, 7231 8318, kln@fi.dk

Mia Kyed Jakobsen

Fuldmægtig, 7231 8318, mkj@fi.dk

Karin Løvbo

Kontorfuldmægtig, 7231 8317, klo@fi.dk

Niels Kristian Thorning

Studentermhjælp, 7231 8218, mkt@fi.dk

Enheden for Samfundsvidenskab

Joakim Quistorff-Refn

Chefkonsulent, 7231 8303, jqr@fi.dk

Troels Danielsen

Fuldmægtig, 7231 8325, trda@fi.dk

Gitte Tofterup Hansen

Fuldmægtig, 7231 8319, gih@fi.dk

Tina Varberg

Fuldmægtig, 7231 8326, tva@fi.dk

Jasmina Milenkovic

Kontorfuldmægtig, 7231 8322, jmi@fi.dk

Enheden for Sundhedsvidenskab

Henrik Bang Nielsen

Chefkonsulent, 7231 8331, hebn@fi.dk

Allan Hegelund

Fuldmægtig, 7231 8330, ahe@fi.dk

Line Svenningsen

Fuldmægtig, 7231 8212, lines@fi.dk

Charlotte Deleuran Nielsen

Fuldmægtig, 7231 8364, cdne@fi.dk

Ditte Nissen Lund

Fuldmægtig, 7231 8377, dnl@fi.dk

Sebastien Bigandt

Fuldmægtig, 7231 8312, seb@fi.dk

Bettina Bay Albertsen

Kontorfuldmægtig, 7231 8327, bbalb@fi.dk

Hanne Fendt

Kontorfuldmægtig, 7231 8328, hfe@fi.dk

Christian Gleerup-Mørch

Studentermhjælp, 7231 8486, cgm@fi.dk

Enheden for Teknologi og Bio-produktion

Inge Holkmann Olsen

Chefkonsulent, 7231 8340, iho@fi.dk

Vibeke Kalsbeek

Fuldmægtig, 7231 8335, vka@fi.dk

Christina Odgaard

Fuldmægtig, 7231 8334, cod@fi.dk

Christina Haulrich Klausen

Fuldmægtig, (barsel) 7231 8219, chhk@fi.dk

Magnus Nilsson

Fuldmægtig, 7231 8338, magn@fi.dk

Josefine Flanagan Lønholdt

Fuldmægtig, 7231 8219, jfl@fi.dk

Pia Stuhr

Kontorfunktionær, 7231 8403, pdk@fi.dk

Bjørn V. Christiansen

Studentermhjælp, 7231 8214, bvc@fi.dk

Enheden for Koordinering

Rune Odgaard Jensen

Fuldmægtig, 7231 8307, ruoj@fi.dk

Mette Venås Overballe-Petersen

Fuldmægtig, 7231 8218, mvo@fi.dk

Iben Vittrup Andersen

Fuldmægtig, 7231 8329, iva@fi.dk

Jane Benarroch

Kommunikationskonsulent, 7231 8209, jb@fi.dk

Marianne Friis Iversen

Kontorfuldmægtig, 7231 8299, mfi@fi.dk

Bente Rønde Holm

Kontorfuldmægtig, 7231 8301, brh@fi.dk

Khoshal Shahabi

Studentermhjælp, 7231 8308, khs@fi.dk

Julie Bjerre Linnemann

Studentermhjælp, 7231 8295, jubl@fi.dk

Victoria Fuglsang-Damgaard

Studentermhjælp, 7231 8295, vfd@fi.dk

Det Frie Forskningsråds bestyrelsesmedlemmer og rådsformænd fotograferet i forbindelse med rådets strategimøde i Aarhus, oktober 2013.

Bagest fra venstre: Knud Erik Skoubye, Hans Christian Kongsted, Ole Thybo Thomsen, Kim Guldstrand Larsen, Merete Fredholm og Henrik Toft Sørensen.

Forrest fra venstre: Jane Hvolbæk Nielsen, Berthe Marie Willumsen, Kirsten Drotner, Anette Warring, Jan Philip Solovej, Peter Munk Christiansen og Niels Borregaard

Fotograf: Ole Munksgaard

Om Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråds primære formål er at støtte og fremme originale ideer og initiativer i dansk forskning. Årligt giver rådet omkring 500 bevillinger til forskningsaktiviteter for et samlet beløb på godt én milliard kroner. Bevillingerne gives til konkrete tidsbegrænsede projekter. Rådets midler udbydes i fri national konkurrence uden tematiske og faglige begrænsninger. Videnskabelig kvalitet er det vigtigste vurderingskriterium ved udmøntning af midlerne.

Rådet arbejder til stadighed for at sikre de bedste vilkår for den frie, forskerinitierede forskning i Danmark. Det sker blandt andet gennem den forskningsfaglige rådgivning, som rådet yder til uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og regeringen. Rådet er desuden i løbende dialog med væsentlige interessenter med henblik på at sikre, at dansk forskning kaster de bedst mulige forskningsresultater af sig.

Det Frie Forskningsråd arbejder endvidere løbende på at styrke anvendelsen og formidlingen af forskningsresultater samt forbedre det internationale forsknings samarbejde.

Bekendtgørelse nr. 1064 af 6. september 2010 af lov om forskningsrådgivning m.v. er lovgrundlag for Det Frie Forskningsråd og danner rammerne for rådets virke.

Medlemmer af Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråds bestyrelse

Peter Munk Christiansen
Professor, ph.d. (bestyrelsesformand)

Peter Munk Christiansen
Professor, ph.d.
(bestyrelsesformand)

Merete Fredholm
Professor, ph.d.
(næstformand)

Jørgen Drejer
Adm.direktør, ph.d.

Kirsten Drotner
Professor, dr.phil.

Kim Guldstrand Larsen
Professor, ph.d.

Knud Erik Skouby
Professor, ph.d.

Berthe Marie Willumsen
Professor MSO,
dr.scient.

Jane Hvolbæk Nielsen
Professor,
instituddirektør, ph.d.

Henrik Toft Sørensen
Professor, overlæge,
dr.med.

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation

Anette Warring
Professor, ph.d. (formand)

Anette Warring
Professor, ph.d.
(formand)

Søren Harnow Klausen
Professor, dr.phil.
(næstformand)

Lotte Hedeager
Professor, institutleder,
dr.phil.

Ellen Marie Braae
Professor MSO, ph.d.

Cecilie Rubow
Lektor, ph.d.

Troels Engberg-Pedersen
Professor, dr.phil.,
dr.theol.

Palle Rasmussen
Professor, cand.mag.

Anne Holmen
Professor, ph.d.

Anne Jerslev
Professor, ph.d.

Gretty Mirdal
Professor, direktør,
dr.phil.

Bjørn Poulsen
Professor, dr.phil.

Frederik Tygstrup
Lektor, mag.art.

Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers

Jan Philip Solovej
Professor, ph.d. (formand)

Jan Philip Solovej
Professor, ph.d.
(formand)

Kell Mortensen
Professor, ph.d.
(næstformand)

Niels Engholm Henriksen
Lektor, ph.d.

Troels Aagaard
Lektor, ph.d.

Jens S. Andersen
Professor, ph.d.

Henrik Balslev
Professor, ph.d.

Benni Winding Hansen
Professor, ph.d.

Lars A. Arge
Professor, centerleder,
ph.d.

Merete Bilde
Professor, ph.d.

Frank Bo Jensen
Lektor, dr.scient

Ole Kirk
Vice President, ph.d.

Daniel Otzen
Professor, ph.d.

Hemin Koyi
Professor, ph.d.

Lone Gram
Professor, ph.d.

Charlotte Fløe Kristjansen
Professor, ph.d.

Bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd samler de fem faglige råd og varetager sammen med de faglige råd den forskningsfaglige rådgivning. Bestyrelsen træffer beslutning om fordeling af rådets midler mellem de faglige råd og har ikke selv bevillingskompetence. Bestyrelsen består af ni anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation dækker grundlagsskabende forskning inden for alle grene af kultur, æstetik, sprog, historie- og erkendelsesfag, herunder psykologi og pædagogik. Rådets 12 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers dækker alle aspekter af forskning rettet mod grundvidenskabelige spørgsmål inden for naturvidenskab, datalogi og matematik med et erkendelsesmæssigt, men ikke nødvendigvis anvendelsesmæssigt sigte. Rådets 15 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv

Hans Christian Kongsted
Professor, ph.d. (formand)

Hans Christian Kongsted
Professor, ph.d.
(formand)

Pascal Raimondos-Møller
Professor, ph.d.
(næstformand
1.1.-30.4.2013)

Bente Halkier
Professor, ph.d.
(næstformand
1.5.-31.8.2013)

Lene Holm Pedersen
Professor MSO, ph.d.
(næstformand
1.9.-31.12.2013)

Ninna Nyberg Sørensen
Seniorforsker, ph.d.

Peer Hull Kristensen
Professor, dr.merc.

Jens Blom-Hansen
Professor, ph.d.

Helena Skyt Nielsen
Professor, ph.d.

Steen Schaumburg-Müller
Professor, dr.jur.

Michael Slavensky Dahl
Professor, ph.d.

Ole Hammerslev
Professor MSO, ph.d.

Lene Hansen
Professor, ph.d.

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv
dækker følgende hoveddiscipliner: økonomi, sociologi, politologi og retsvidenskab og de samfundsvidenskabelige aspekter af en række tværgående temaer. Rådets 12 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom

Niels Borregaard
Klinisk professor, overlæge, dr.med. (formand)

Niels Borregaard
Klinisk professor, overlæge, dr.med. (formand)

Jørgen Frøkiær
Professor, overlæge, dr.med. (næstformand)

Cai Grau
Professor, overlæge, dr.med.

Vibeke Hjortdal
Professor, overlæge, dr.med.

Troels Staehelin Jensen
Professor, overlæge, dr.med.

Jens Otto Lunde Jørgensen
Professor, dr.med.

Lars Vedel Kessing
Klinisk professor, overlæge, dr.med.

Bente Kiens
Professor, ph.d.

Lars Køber
Professor, overlæge, dr.med.

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom
dækker alle aspekter af såvel grundvidenskabelig som klinisk og samfundsmedicinsk forskning rettet mod menneskers sundhed og sygdom. Rådets 18 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion

Ole Thybo Thomsen
Professor, ph.d. (formand)

Ole Thybo Thomsen
Professor, ph.d.
(formand)

Hanne Ingmer
Professor, ph.d.
(næstformand)

Irini Angelidaki
Professor, ph.d.

Lars Kai Hansen
Professor, ph.d.

Georgios Kontogeorgis
Professor, ph.d.

Henriette Giese
Professor, ph.d.

Søren Holdt Jensen
Professor, ph.d.

Karen Angeliki Krogfelt
Professor, ph.d.

C. Christian Larsen
Underdirektør,
lic.scient.

Tine Rask Licht
Professor MSO, ph.d.

Søren Rud Keiding
Professor, dr.scient.

Jesper Henri Hattel
Professor, ph.d.

Jan Oskar Jeppesen
Professor, ph.d.

Jukka Rantanen
Professor, ph.d.

Annemarie Thuri Kristensen
Professor, ph.d.

Jan Kofod Schjørring
Professor, ph.d.

Hanne Riis Nielson
Professor, ph.d.

Philipp Mayer
Professor, ph.d.

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion
dækker grundlagsskabende forskning inden for teknologi og produktion, som er motiveret af en konkret problemstilling eller et klart anvendelsesmæssigt perspektiv, som er rettet mod løsningen af denne problemstilling, udvikling af nye teknologier og nye produktionssystemer eller mod nye måder at dække samfundets behov på. Rådets 18 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelsesministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråds årsrapport 2013

Udgivet marts 2014 af:

Det Frie Forskningsråd

Styrelsen for Forskning og Innovation

Indhold, tilrettelæggelse og redaktion:

Grete Kladakis og Jane Benarroch

Design: Kontrapunkt A/S

Fotos: Per Wessel

Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk

Oplag: 3.000

ISSN 1604-8997 (tryk)

ISSN 1604-6765 (web)

ISBN: 978-87-93151-08-6 (tryk)

ISBN: 978-87-93151-09-3 (web)

Publikationen udleveres gratis, så længe lager
haves, ved henvendelse til:

Rosendahls – Schultz Distribution

Herstedvang 10

2620 Albertslund

Telefon: +45 4322 7300

distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk

Publikationen kan også hentes på
ministeriets hjemmeside

www.fivu.dk/dff

Det Frie Forskningsråd

Styrelsen for Forskning og Innovation

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Bredgade 40

1260 København K

Telefon: +45 3544 6200

fi@fi.dk

www.fivu.dk/dff

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Styrelsen for Forskning og Innovation